

TLAK NA VÝKONNOSŤ JE PRÍLIŠ VYSOKÝ

DIE WELT

Švajčiarsky detský lekár Remo Largo patrí k najznámejším autorom z radov poradcov vzdelávania. Vo svojej poslednej knihe opisuje nový pohľad na dobrú školu. „Školské roky. Ako sa deti lepšie učia“ je návod pre školu, v ktorej sa kladie dôraz predovšetkým na vzťah medzi žiakom a učiteľom.

Insa Gall (autor).

WELT ONLINE: Pán Largo, ako musí dobrá škola z pohľadu špecialistu na vývoj vyzerat'?

Remo Largo: Skúsili sme nazerať na dobrú školu z pohľadu dieťaťa. Pociť bezpečia a istota, že Vás prijímajú a berú vážne, sú základné predpoklady úspešného učenia. Nikto nepochybuje o tom, že vzťah medzi dieťaťom a rodičmi je pre jeho vývoj rozhodujúci. Keď deti prichádzajú do školy, predpokladá sa, že sú emocionálne nezávislé. Tak to však určite nie je. Deti sú pripravené naviazať sa na učiteľa a byť tak emočne závislé. Keď sa dobre cítia, učia sa lepšie. Nie je to nič „navyšé“, ale jednoducho reálna nevyhnutnosť. Výkony dieťaťa sú silne závislé na vzťahoch, aké majú. Týka sa to vzťahov dieťaťa s učiteľom, ale tiež vzťahu učiteľa k rodičom dieťaťa, detí navzájom a nakoniec i vzťahov medzi učiteľmi.

WELT ONLINE: Je na to v našich školách braný ohľad?

Largo: Ťažko. Budovanie vzťahov nemá žiadnu prioritu a je považované za niečo príliš nákladné, vyžadujúce priveľa energie. Emócie sú v škole často tabu. To pre deti nie je vhodné. Ak sa pozrieme, prečo sa niektoré triedy vymykajú kontrole, jasnou príčinou je častá výmena učiteľa. Keď deti po čase nie sú schopné tvoriť vzťahy, nie je ani možné ich viesť. Dieťa musí cítiť, že ho učiteľ má rád a akceptuje ho, obzvlášť pokiaľ nepodáva dobrý výkon. Okrem toho je neuveriteľné, že rodičia dávajú svoje deti na 1000 hodín ročne do školy, no takmer vôbec nepoznajú ľudí, ktorí sa tam o ich deti starajú. Na rodičovských združeniach nemôžu vzniknúť medzi rodičmi a učiteľmi žiadne osobné vzťahy. K tomu treba viac, napríklad domáce návštevy.

WELT ONLINE: Zdôrazňujete význam bezpečia, náklonnosti a pevných vzťahov pre vývoj dieťaťa. Znie to ako „Pedagogika dobrého cítenia sa“ (Wohlfühlpädagogik).

Largo: Prirodzene kritici toto často zamieňajú s Pedagogikou dobrého cítenia sa (Kuschelpädagogik). Nechcú citlivé deti pestujúce vzťahy, ale deti, ktoré sú ticho. Je jasné, že dobrá pedagogika je založená na vzťahoch a dôvere. Veľa učiteľov je v škole iba keď učia. Pre budovanie vzťahov by bolo lepšie, ak by v škole trávili celý svoj pracovný čas.

WELT ONLINE: Štúdia PISA založila myšlienky výkonu viac na školskej diskusii. Je to obrátene?

Largo: Prínos štúdie PISA je ten, že jasne ukázala, aký je rozdiel medzi dieťaťom vyrastajúcim v rodine vzdelávaní blízkej alebo vzdialenej. Viac z toho prečítať neviem. Ale všeobecne je jasne definované, že tlak na výkonnosť detí je príliš vysoký. Väčšina rodín má jedno alebo dve deti, ktoré musia byť úspešné. Debata o tom, čo je výkon alebo školský úspech, a čo je skutočné vzdelávanie, by bola veľmi prínosná. Pretože tieto dve veci majú často veľmi málo spoločného alebo nemajú vôbec nič spoločné. Je nedorozumením si myslieť, že ak je dieťa v škole úspešné, tak sa aj niečo naučilo. Veľa sa totižto naučí naspamäť, spraví skúšku a hneď to aj zabudne. Spomeňme si ešte na učivo matematiky: čo nám z toho zostalo? Čo si dnes ešte pamätáme? Skutočné vzdelávanie sa orientuje na rozvoj dieťaťa a nie je výlučne definované dospelými.

WELT ONLINE: Čo musí dobrý učiteľ priniesť do svojej profesie?

Largo: Učiteľ sa chápe ako špecialista, nie ako človek, ktorý deti vedie. Dnes je učiteľ definovaný hlavne svojou profesiou, čo však nie je správne. Pre mňa dobrý učiteľ je taký, ktorý sa zaujíma aj o dieťa, nie len o odbor. Taký učiteľ znamená pre slabého žiaka výzvu, nie záťaž.

WELT ONLINE: Aká veľká časť učiteľov sa na svoju pozíciu hodí?

Largo: Výber odboru štúdia neprebíha bohužiaľ vo väčšine prípadov správne. Odporúčal by som aby všetci, čo sa chcú stať učiteľmi, strávili najskôr pol roka s deťmi. Potom sami uvidia, či sa na túto profesiu hodia. Ako učelia musia byť schopní sa prispôbiť rozličnej úrovni žiakov a to tak, že vyučovanie individualizujú.

WELT ONLINE: V Hamburgu bude školský systém v roku 2010 prebudovaný. Čo očakávate od tejto reformy?

Largo: Ak človek pozerá iba na štruktúru, pozerá príliš krátkozrako. Významná je nielen štruktúra, ale predovšetkým pedagogický koncept. Človek môže deti vždy inak a rôzne rozdeľovať ale rozhodujúce je, čo sa zmení pedagogicky. Ako veľmi bude napríklad vyučovanie individualizované? Bez individualizácie nebude dlhšie spoločné učenie (*rozumej predĺženie základnej školskej dochádzky*) fungovať. Realizácia dlhšieho spoločného vzdelávania negarantuje úspech. Je však jeho nevyhnutným predpokladom.

WELT ONLINE: Môžu sa učitelia behom jedného roka prostredníctvom školení stať tak schopní, že zvládnu aj veľmi zmiešané triedy?

Largo: Ofenzíva je vítaná v každom prípade. Ak to v takom krátkom čase zvládnu, potom majú môj skutočný obdiv. Moja rada znie, nevzdať sa, ak sa nepodarí cieľ v roku 2010 dosiahnuť, avšak pokračovať.

WELT ONLINE: Znamky majú byť do šiestej triedy tiež zrušené, namiesto nich majú nastúpiť metódy hodnotenia kompetencie. (Kompetenzraster, *namiesto známok sa definuje, čo žiak dokáže – napr. matematika – počítanie v hlave – zvládam jednoduché príklady = základný stupeň, zvládam komplikované úlohy = priemerná úroveň, viem vysvetliť rôzne spôsoby počítania v hlave = expertná úroveň, vid'. Obr. 1*).

Largo: Ak človek dôsledne individualizuje, nemajú známky žiadny význam. Majú sa nahradiť hodnotením kompetencie. Toto hodnotenie bude veľmi náročné, avšak v bežnej praxi bude stať menej času, ako vravia dnešné obavy.

WELT ONLINE: Veľa rodičov vraví, že ich deti sú známkami viac motivované.

Largo: Je to otázka spôsobu života. Ak vychádzajú z toho, že dieťaťu niečo dovoľia iba za niečo, napríklad za známky, tak potom to tak človek môže vnímať. Myslím, že veľké časti obyvateľov tak premýšľajú. Avšak známky zvyhodňujú iba učenie sa pre známky. Ak dovoľíme deťom učiť sa ontogeneticky, učia sa samé.

WELT ONLINE: Budú sa sociálne nerovnosti vyrovnávať prostredníctvom školy?

Largo: Keď deti prichádzajú do školy, vlak už odišiel. Kto chce niečo zlepšiť, musí pracovať v predškolskom veku. Nedostatky napríklad v rečovej kompetencii, ktoré vznikli v prvých

piatich rokoch života, sa dajú neskôr len ťažko doháňať. Dlhšie spoločné učenie (*dlhšia ZŠ*) a s tým spojené neskoršie rozdelenie detí, bude mať veľký význam v sociálnej kompetencii.

WELT ONLINE: Kedy by malo padnúť rozhodnutie o budúcej škole, do ktorej dieťa pôjde?

Largo: Neexistujú žiadne dobré pedagogické dôvody na príliš skoré rozdeľovanie detí. Sú to dôvody sociálno-politické a elitné, ktoré sú pseudopedagogicky podložené. Nemecko končí spoločnú výučbu vo štvrtej triede, Švajčiarsko v šiestej a Fínsko v deviatej. Kto je svetovým majstrom PISA? Fínsko. Spoločná škola teda jednoznačne nie je nevýhoda – potvrdzuje to pedagogický koncept.

© Axel Springer SE 2014. Všetky práva vyhradené.

Celý článok v originály si prosím v prípade záujmu pozrite na:

<http://www.welt.de/regionales/hamburg/article3294696/Der-Leistungsdruck-ist-viel-zu-hoch.html>

Kompetenzraster Mathematik

	Freie Stillarbeit (FS) Vernetzter Unterricht (VU) Projekt (P) Exkursion (E)	Mindeststandard (M)	Regelstandard (R)	Expertenstandard (E)
5	Rechnen 	Ich kann die schriftlichen Rechenverfahren sicher anwenden. FS	Ich kann mithilfe der schriftlichen Rechenverfahren Anwendungsaufgaben lösen. FS	Ich verstehe die schriftlichen Rechenverfahren und kann meine Vorgehensweise beim schriftlichen Rechnen erklären. FS
5	Raum und Form 	Ich kann zueinander parallele und senkrechte Geraden und Strecken erkennen und zeichnen. FS	Ich kann geometrische Figuren der Ebene benennen, zeichnen und miteinander in Beziehung setzen. FS	Ich kann geometrische Figuren zu Körpern erweitern. Diese Körper kann ich benennen, zeichnen, herstellen und sie miteinander in Beziehung setzen. FS
5	Größen 	Ich habe eine Vorstellung von den mathematischen Größen „Längen“, „Massen“, „Zeit“ und „Geld“. FS	Ich kenne mathematische Größen mit den dazugehörigen Einheiten und kann damit Anwendungsaufgaben lösen. FS	Ich gehe sicher mit den mathematischen Größen um und kann verschiedene Einheiten ineinander umwandeln. Mein Vorgehen kann ich begründen. FS
5	Messen 	Ich kenne den Unterschied zwischen Flächeninhalt und Umfang einer Figur und kann verschiedene Flächen miteinander vergleichen. FS	Ich kann Flächeninhalt und Umfang von Rechtecken berechnen und damit Anwendungsaufgaben lösen. FS	Ich kann die Formeln für die Berechnung von Flächeninhalt und Umfang von Rechtecken herleiten und anwenden. FS
5	Zahlen 	Ich kann erklären, was natürliche Zahlen sind und kann diese der Größe nach ordnen. FS	Ich kann Zahlen sinnvoll runden und anschaulich darstellen. FS	Ich kann Zahlen aus verschiedenen Darstellungen herauslesen und mathematisch deuten. FS
5	Kopfrechnen 	Ich kann einfache Kopfrechnenaufgaben lösen. FS	Ich kann schwierigere Kopfrechnenaufgaben lösen, indem ich Kopfrechnenstrategien anwende. FS	Ich kann Kopfrechnenstrategien verständlich erläutern. FS
5	EKM 	Ich kann einfache offene Problemstellungen nach vorgegebenen Strategien lösen, dies präsentieren und meine Vorgehensweise erklären. P	Ich kann einfache offene Problemstellungen mit eigenen Strategien lösen, dies präsentieren und meine Vorgehensweise erklären. P	Ich kann komplexere offene Problemstellungen mit eigenen Strategien lösen, dies präsentieren und meine Vorgehensweise erklären. P

Obr. 1: Príklad hodnotenia kompetencie žiaka namiesto hodnotenia známkou. Zdroj: <http://www.badische-zeitung.de/grafenhausen/kompetenzraster-ist-das-zauberwort--58647621.html>

www.welt.de
Hamburg, 28.februára 2009
Insa Gall

Daphne – Inštitút aplikovanej ekológie v rámci projektu tvorí a prináša inovatívny model celostného učenia, ktorý vychádza z humanistických princípov výchovy a využíva metódy príbehového vzdelávania.

PROGRAM ŠVAJČIARSKO-SLOVENSKEJ SPOLUPRÁCE
SWISS-SLOVAK COOPERATION PROGRAMME

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Slovenská
republika

Na projekte sa finančne spolupodieľajú
Švajčiarska konfederácia a Slovenská republika.

BLOKOVÝ GRANT PRE MVO A PODPORU PARTNERSTIEV ŠVAJČIARSKO-SLOVENSKEJ SPOLUPRÁCE
REALIZUJE NADÁCIA EKOPOLIS
V SPOLUPRÁCI S PARTNERMI NADACIOU SOCIA A KÁRPATSKOU NADACIOU

nadácia
ekopolis

soc̣a

Karpatská nadácia

WWW.BGSFM.SK

Projekt *Banská Štiavnica – Živá učebnica príbehového vzdelávania* je podporený prostredníctvom Programu švajčiarsko-slovenskej spolupráce v rámci rozšírenej Európskej únie.